

במה אשה פרק ששי שבת

נה.

עין משפט נר מצוה

יא א ב מיי פייט מהל' שבת הל' יז ועייניו
נמ' סמן לאון סה
טו' ע' אית סי' דס ספקי' א'
כתיבה:
ג א ג מיי פייט מהל' כלים
הלכת ט:
ג ד טס הלכת ט:
יד ה מיי פייט מהל' שבת
הלכה ט סמן לאון סה
טו' ע' אית סי' דס ספקי' א'
כתיבה:
זו ו מיי פייט מהל' שבת
הלכה יז סמן טס
טו' ע' אית סי' דס ספקי' א'
כתיבה:
זו ו מיי פייט מהל' כלים
הלכת ו:

גלוין הש"ס

רש"י ד'ה בלי גלליה
בצפ"י בקי' ע"ל דף טו
ע"י כתיבה ד"ה גלליה וע'
מנחות סק ע"ב מד"ה כלי
גללים:

מוסף רש"י

הייצא בטלית מקופלת.
לאחר שנתנה על ראשו הכניס
שפוליה על כתפו וקמו
(מנחות). חייב הטאת. שאין לו
דבר מלבוש (מנחות). כלי
גללים. כלי גלליה כתיבה
(מנחות טו). א: טס ובע"ז

מוסף תוספות

א. טוסי' ה'א"ש. ב. בין
בכחותיו בין בצוארו.
ג. אמת. יוצא
בחוחם שבצוארו היה
מפסיק ליה ומייתי ליה
בריה". מינפ"ל. ונימי שנת
אל מן. דהיינו טעמא
דבצוארו שרי ובכחותו
אסיר. מוס' ה'א"ש.
ו. וילכינו במיד בר"ה.
טוסי' ה'א"ש. בדלילי האי
לא עבד. מי ה'רין.
דקסיד דלא חיישני
הלפקה אלא דאנן
חוששים שמה יתיביש
ויקבל בגדיו עליו לכסותו
הייצא בטלית מקופלת
שבת דאיכא חייב הטאת
כדרך יצחק היילך כשהוא
בצוארו אינו יכול לכסותו
אבל הכותם בכחותו יכול
יפה לכסותו בקפול ומהו
הוא דעבר ליה רביה ירא
הוא לכסותו שמא ימצאו
רבו ויחשוב שהוא רבי
ב. ק"ט. א. לא יצא דנהי
דלא מפסיק ליה אפ"ה.
ג. ה'רין. ו. זה על לעשות.
טוסי' ה'א"ש. ו. ומשנין
דאנן ומיהו חיישנין
דילמא מפסיק בבליו וכד'
שלא יחשבו רבו שמיה
ונטלו מקפול ליה. מי
ה'רין. ואת' ויהאן היה
יוצא הקמה והיה רב
יצחק דהא תלמודא מייתי
ליה והורודה דרך
חירושה. י"ל. יעצ"ל.
ז. וחיישנין שמא דילמא
מפסיק ומירתת ומקבל
ליה. מוס' ה'א"ש. ז. נמי.
טוסי' ה'א"ש. יא. ואמרין
בבמא ר' יושעאל היה
דאמר לו ישראל בני
מחיים הם. ומאי לא
חיישנין דילמא מפסיק
ואתי לאווי. מוס' ה'א"ש.
יב. ב' בשאל ארוב מאי
ספקי דהני להו תסמא.
יג. שארוב. יד. כחיותו
ככחותו מירר. יעצ"ל.
טז. דאמר ליה ליהושע
דילמא מפסיק ליה.
יז. מוח. טוסי' ה'א"ש
הוא. יח. כדבשויה הוא
וכיון שאפשר למשקליה
מערב אטרוהו וי
דלשקליה. מטעם
כשהו ארוב בכחותו
שהוא בטל לבנד ולא הוי
הה"ב גבי זוג

והאמר שמואל יוצא העבד בחוחם בו'. ולא צעני לאוקמי
מתניתין בחוחם שבכחותו ליתא ליה לאוקמה דעבד
איהו לנפשיה ואיירי מתני' בכל חוחותו. **הא דרבא איהו לנפשיה**.
קשה לרשב"א אמאי שריא מתני' דעבד איהו לנפשיה בחזק כיון
דליכא קפידא דרבו וי"ל דליכא קצת
קפידא אבל לא כל כך כמו עבד
ליה רביה: **במאי אוקימנא אהא**
דשמואל בדעבד ליה רביה בו'.
אבל אי מיירי דעבד איהו לנפשיה
אחי שפיר' דצוארו ליכא למיתש
ללמא פסיק ליה צדיק כדי שלא יצטו
הרואין שהוא עבד' אבל בכסותו'
איכא למיתש ללמא מקפל טליתו
לכסות החוחם' ולא ידע ליש צוה
חיוז טתאל צל דעבד ליה רפלה
משום אימתא דרביה ריש לקבלה
והשתא נמי ידע הש"ס לדרב יצחק
אלא דלא ידע שיש לחוש דילמא
מיפסיק וצמר דמשני' מיייתי דרב יצחק
דילמא מיפסק ומירתת ומקפלא
ליה. דניתא ליה טפי

שהיה מקופל משיירא רבו שנפקס
לגמרי ופיסור שצמוד פסקו למרוד בו:
הא תצא בהמה בו'. דמייתי כמאן
דאזיל לחינגא כדפי' זקוני' דלא
מציני למימר משום דילמא מיפסיק
ואתי לאמאי דהא לעיל (דף נד):
מפרש דזוג אסור משום דמיחוי
כמאן דלאזיל לחינגא ולא קאמר
ללמא מיפסק דומיא דתוס':
במאי שנת זוג שבצוארו דלמא
מיפסיק ואתי לאתיי'. והא
דמתן לקמן (דף טו): בני מלכיס יואלין
זוגין וכל אדם אלא שדברו כמניס
צה"ה" **אומר ר"י** דמיירי זוגין יקרס
שיזאלין בהן בני מלכיס כגון של ספק
ושל זהב דליכא למיתש צוה דילמא
מיפסיק דמסתמא תקועין הן ויהי
בששללמות של ספק והכא מיירי זוג
דעלמא דומיא דזוג של צממה ולמאי
דמוקי לה בגמרא' **צריג** בכסותו אחי
נמי שפיר' **הב"ע דמחי**. ואת'
כי היכי דזוג איירי צממי הכי נמי
אמאי אסור' וי"ל דזוג מותר לפי שדרך
לאורגו צנגד שאין שום נגד של
יהא רחוי לנני ומכשי עוה ולא
הטריחיהו לפוסקו כגדלי' ולנגנת
הצגד אבל חוחם אין דרך לעשותו
ככל הצגדים שאינו יפוי הצגד ולכן
גזרו חכמים אפילו צארזו בכסותו
שהיא רצין לפוסקו אטו היכא שאין
ארזו ואת' אדמפליג זין זוג שבצוארו
לזוג שבכסותו לפולוג צוה שבכסותו
גופיה בין ממי ללא ממי ויש לומר
דניתא ליה לשמשנין דזוג שבצוארו
אסור אפילו **בצממית** הצגד שסביב
לארזו ואינה יכולה לפול אלף ע"י
חתיכה' **בדרך הונא בו'**.
ואע"ג דמיתלח דרב הונא אימי לעיל
(דף נז). גבי חתיכה' **מדקאמר כל**
שהוא צריג משמע דה"ק בין לענין
חתיכה בין לענין ללמא מיפסיק לא

אין זה משום עטרוס לנוס. דגזרו עליהן שלא תלך בהן מחורצן
ואילך משום לער בזמן' סוטה (דף מט): **ושמואל אמר**. כבוד למתני'
ככלל דעבדא ופליג אדרי' אצרו: **חוחם שבצוארו**. הוא ככלל
דעבדא והיו עושין אותו משל טיט:
דעבד ליה רביה. אית ליה
מיפסק. החוחם והנשכר
ומירתת מצדו שלא יאמר שהוא נטלו
להראות בשוק שהוא בן חורין:
ומקפל ליה. הטלית על כתפו כדי
שלא יראה מקום החוחם ולא יצינו
שפלא דומי הטלית על כתפו כמשוי:
חייב הטאת. דאיתו תכשיט אלף
זומן שלבושו דרך מלבוש: **נוסא**
דבנן לא ליפקו צברנין חסימי.
היו עושין חוחותם לטליתות שלהן
כענין עבדים להראות שהן כפופין
לריש גלותא לא ליפקו דאי מפסיק
מרתמי ומקפלי להו: **דלא קפדי עלך**.
אם תלך בלא חוחם: **יולא העבד**
חוחם שבצוארו. וצשל טיט דלא
קפיד עליה לאמאי ואי משום דמירתת
מאי חורצנא נפקא מינה משום
אימתא דרביה לא מייתי ליה צדיה
דלא לא הוכחה היא דעבדות אלף
כשישו על נזאר או בכסותו: **וזה**
הוא אין מקנלן טומאה. דלאו לני
עבד שיהא טמא משום תכשיט
ואע"ג דבשל מתכת מוקמינן לה
להא לקמן מייהו לאו לני דליה הוא
אלא לנגאי וכלי שמשיש נמי לא הוי:
זוג לני עבד: **ולא צווג שבצוארו**
אלא יולא הוא צווג שבכסותו. לקמיה
מפרש טעמא: **מקנלן טומאה**.
שחשט הוה: **שבכסותו**. עושים
לכוסים מעלין שלא יעטפו: **לא טמא**.
דלאמרין בצ"ק פרקין (דף נד):
דמחוי כמאן דאזיל לחינגא: אין
מקנלן טומאה. דאין תכשיט לכהמה:
לא אידי ואידי דעבד ליה רביה.
דאע"ג דכזול דמיתנין אוקימנא
דעבד איהו לנפשיה חוחם הוא
דאיכא לאוקמיה כחס חוחותם של
טיט דאי מיתבר אין מקפיד עליו
להציא שבריו לצית ארזו הלכך
ליכא לאוקמיה דעבד ליה רביה
דאי עבד ליה רביה לא הוי מיתסק
דכל זמן שלא נפסק לא שקיל ליה
מזארזו משום אימתא דרביה ואי
מיפסק לא קפיד עליה צעילי מוס'
פסידא דליכא פסידא הלכך לא
מייתי ליה אלף ח' לא איכא לאוקמה
צשל טיט דמסתצרא לקמן מיפסק
הלכך אפילו עבד ליה רביה נמי
אסור דאי מיפסק קפיד עליה משום
פסידא ומירתת עבד ומייתי ליה
צדיה: **דבר המקפיד עליו רבו**.
אם יאבד לא יכא דאי מיפסיק מייתי
ליה: **מסתצרא**. דבשל מתכת קאי
מדאיכטרין למיתני אין מקנלן
טומאה וטעמא משום דלאו לני
עבדא: **הני הוה דלא מקנלן**
טומאה. משום דלאו כלים יניהו
הא שאר כלי מתכות מקנלן: **כלים**
דיהו. דמתכות אלף אי חמרה.

כלכל דעבדא פליג אדרי' אצרו: חוחם שבצוארו הוא ככלל דעבדא והיו עושין אותו משל טיט: מיפסק. החוחם והנשכר ומירתת מצדו שלא יאמר שהוא נטלו להראות בשוק שהוא בן חורין: ומקפל ליה. הטלית על כתפו כדי שלא יראה מקום החוחם ולא יצינו שפלא דומי הטלית על כתפו כמשוי: חייב הטאת. דאיתו תכשיט אלף זומן שלבושו דרך מלבוש: נושא דבנן לא ליפקו צברנין חסימי. היו עושין חוחותם לטליתות שלהן כענין עבדים להראות שהן כפופין לריש גלותא לא ליפקו דאי מפסיק מרתמי ומקפלי להו: דלא קפדי עלך. אם תלך בלא חוחם: יולא העבד חוחם שבצוארו. וצשל טיט דלא קפיד עליה לאמאי ואי משום דמירתת מאי חורצנא נפקא מינה משום אימתא דרביה לא מייתי ליה צדיה דלא לא הוכחה היא דעבדות אלף כשישו על נזאר או בכסותו: וזה הוא אין מקנלן טומאה. דלאו לני עבד שיהא טמא משום תכשיט ואע"ג דבשל מתכת מוקמינן לה להא לקמן מייהו לאו לני דליה הוא אלף לנגאי וכלי שמשיש נמי לא הוי: זוג לני עבד: ולא צווג שבצוארו אלף יולא הוא צווג שבכסותו. לקמיה מפרש טעמא: מקנלן טומאה. שחשט הוה: שבכסותו. עושים לכוסים מעלין שלא יעטפו: לא טמא. דלאמרין בצ"ק פרקין (דף נד): דמחוי כמאן דאזיל לחינגא: אין מקנלן טומאה. דאין תכשיט לכהמה: לא אידי ואידי דעבד ליה רביה. דאע"ג דכזול דמיתנין אוקימנא דעבד איהו לנפשיה חוחם הוא דאיכא לאוקמיה כחס חוחותם של טיט דאי מיתבר אין מקפיד עליו להציא שבריו לצית ארזו הלכך ליכא לאוקמיה דעבד ליה רביה דאי עבד ליה רביה לא הוי מיתסק דכל זמן שלא נפסק לא שקיל ליה מזארזו משום אימתא דרביה ואי מיפסק לא קפיד עליה צעילי מוס' פסידא דליכא פסידא הלכך לא מייתי ליה אלף ח' לא איכא לאוקמה צשל טיט דמסתצרא לקמן מיפסק הלכך אפילו עבד ליה רביה נמי אסור דאי מיפסק קפיד עליה משום פסידא ומירתת עבד ומייתי ליה צדיה: דבר המקפיד עליו רבו. אם יאבד לא יכא דאי מיפסיק מייתי ליה: מסתצרא. דבשל מתכת קאי מדאיכטרין למיתני אין מקנלן טומאה וטעמא משום דלאו לני עבדא: הני הוה דלא מקנלן טומאה. משום דלאו כלים יניהו הא שאר כלי מתכות מקנלן: כלים דיהו. דמתכות אלף אי חמרה.

א) לקמן קמ"ז, ב) וכלס פיי מ"א ע"ש מנחות ט: וחס' א) אית דבר כלל דלמיר נר בלי זכרון, א) מ"א זוג עגלארו דלא דילמא ר"י מ' ר"ל, ד) געל מ' ל' ח) וקמן ס"ג, א) ונשפא של מי מוסק מינה נמנ: ו) ס"ד ע"ב

רבינו חננאל

הא דאמר שמואל יוצא העבד בשבת בחוחם שבצוארו אבל לא בחוחם שבכסותו, הא הוא בחוחם ובחוחם שבכסותו אמאי לא נפקי, שבכסותו אמאי לא נפקי, היינו דילמא מיפסיק ומירתת מרביה ומקפל לכסותיה ומנח ליה אכתפיה, וברי ויחנן דאמר היצא בטלית מקופלת ומנחת לו על חופיה בשבת חייב חוחם אינו בכפיה, לרב גומיא בר שילא רבנן כולח לא ליפקו בטליתא דחתימה, פי' דה המלך היה באותה העת כל הקונה טרבלא מייחי לה גבי מוסק ויהיב ליה מינסיה וחוחם עליה בטעבט על אינו, כדי לידע שיטל מינסא, וכל טלית שמצאת בלא חוחם אינו בכפיה, נתפש לובשה עליה נבב המכס, הלכך מיתריא לא אדם לצאת בטלית שחלו עליה חוחם הו, חיישנין שמא יפסק החוחם ופסק פדונו מן המוסק סידיה (מעליה) (מעליה) ויקפלה וישאנה על חופיה כמשא. לפיכך אסורה (נ"א: אסור) לכל אדם לצאת בטלית שיש עליה חוחם. אבל רב חנינ' בר שילא שייש לו נשיאות פנים ורמי חושש מן המוסק מותר לו לצאת בטלית שיש בה חוחם שאם יתקף החוחם אינו חושש, שאינו מיתריא מן המוסק ולא מותר. ומפני זה העסק אשר שמואל לצאת העבד בחוחם בעשתו זה רבו בכסותו. תני' יוצא העבד בחוחם שבצוארו אבל לא בחוחם שבכסותו, אינו והא תנין לא יצא העבד לא בחוחם שבצוארו ולא בחוחם שבכסותו, וזה הוא אין מקנלן טומאה כ"ו. ושנין הוא דהא דמאי ליה רביה ולא קשיא הא טאני יוצא בחוחם של רבין דאין רבו (מק"ש) פליגי עליו, ואי נפיל לא מייתי ליה בשבת, והא דמאי לא יצא בחוחם של מתכת דקפיד עליה רביה, וריה נפיל אידי ומירתת מרביה מייתי ליה בשבת, הילכך לא (וצא) הכי נמי אסתברא מדקאנתי זה וזה, כלומר לא חוחם שבצואר ולא חוחם שבכסותו, אין מקנלן טומאה, אי אמרת בשלמא של מתכת הני חוחותם ליה דלא מקבלי טומאה, הא שאר כלי מתכות מקבלי טומאה, אלא אי אמרת של טיט הני חוחותם ליה דירדה לא מקבלי טומאה דאינון כלי אדמה, וקיימא לן כלי גללים כלי אבנים [וכן] אומה לא מקבלי טומאה, החוחות דירדה מיבעיא, אלא לאו שמע מינה חוחותם של מתכת זה ששם מינה. זוג שבכסותו אמאי חייב חוחם לא יאמתה על פנתיה. רבי ויחנן הורין מתין מרגליה על פנתיה. ויאקשינן מהא דתנין בלחם של חממה, ויה ויהוה אין מקבלין טומאה [נרימרה] זוג של בחמה טמאה וכ"ו.

משוי, והו דאי אמרת דלשקליה למשלח כסותיה וכולי האי לא אטרוהו. יעצ"ל. ועי' שנת על מין. י'. אפ"ה. מי ה'רין. יח. דכי היכי דלעיל גבי חתיכה לא גזרו ארזו אטו אינו ארזו. ה"ב הכי גבי זוג לא גזרו ארזו אטו אינו ארזו. יעצ"ל.